

**A 2008. évi verseny főtámogatója:
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ ZRT.**

A rendezvény támogatói:
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
BRINGÓHINTÓ KKT.
MACKENSEN KFT.

Zenei szerkesztő: CSIBA LAJOS
Hang: KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

Buda körzetben:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)

Pest körzetben:

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)

A Jókai-körzetben:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

A Vörösmarty-körzetben:

VARGÁNÉ VÁRSZEGI CSILLA (Gönczy Pál Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Sz. Ált. és Sportiskola Tagint., Gyula)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2008. 5. osztály Országos döntő

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A feladatsorok lektorálója:
KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely szavak származnak a **KEN** alapszóból?
(A) *kenet* (B) *kenu* (C) *kence* (D) *kenőcs* (E) *kengyel*
- Hány legalább 3 betűjegyből álló értelmes szó búj el a **KALAPÁCS** szóban?
(A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 6 (E) 7
- U vagy Ú? Jelöljétek be azokat a felsorolásokat, amelyeknek minden tagját **rövid u-val** kell írni!
(A) *dar...*, *sat...*, *varj...* (B) *tan...*, *ham...*, *any...* (C) *od...*, *hajd...*, *karcs...*
(D) *kap...*, *baty...*, *zsal...* (E) *vály...*, *gyan...*, *ap...*
- Az alábbi titkosírás egy ismert szólást rejt. Fejtsétek meg a titkosírást, majd jelöljétek be a szólásnak megfelelő meghatározásokat!
GÉLYLÓQÍL ÁZS BLYLYÁ.
(A) *Éhezik.* (B) *Sokat beszél.* (C) *Még ennivalóra sincs pénze.*
(D) *Erősen meglepődik.* (E) *Nagyot bukik.*
- Jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyeknek a belsejébe, a kipontozott helyre ha egy magyar keresztnévet írunk, akkor értelmes szót kapunk!
(Például: sport ... ya > sportpálya) Figyelem! A pontok száma megfelel a hiányzó betűk számának! A kétjegyű mássalhangzókat két pont jelöli!
(A) *k...ótya* (B) *idét.....dik* (C) *g.....dony* (D) *sz.....ság* (E) *fizi.....nár*
- Jelöljétek be azokat a felsorolásokat, amelyek csak **feltételes módú** igealakokat tartalmaznak!
(A) *venne, vinné, lehettem* (B) *jönnének, verne, volnék*
(C) *engedhetné, innia, mennél* (D) *olvasnák, jött volna, lenne*
(E) *írhatja, sietne, látnék*
- Áprily Lajos *Biztatás fiatal fenyőknek* című versének egyik versszakát közöljük, de a sorokat összekeverve. Először rakjátok sorrendbe a számmal jelölt verssorokat, majd a meghatározások közül jelöljétek be az **igaz** állításokat!
1) *sokezer fenyő-csemetének.* (A) *A 4) megelőzi a 3)-at és a 2)-t.*
2) *hetekig szólt a hangos ének:* (B) *A páros sorok rímelenek egymással.*
3) *dalolva ástak gödröket* (C) *Az első 3 sorban van egy-egy melléknév.*
4) *falusi leányok s legények* (D) *A páratlan sorok szótagszáma egyezik.*
5) *Szemközt a bokros oldalon* (E) *A 4) és az 1) közrefogják a 3)-at.*

- SZ** vagy **SSZ**? Jelöljétek meg az **ssz**-szel írandó szavakat!
(A) *ho...mérték* (B) *ve...ődség* (C) *le...* (D) *re...kess!* (E) *vi...hang*
- Az alábbi anagrammákból meseszereplők nevét lehet kirakni. Jelöljétek be *A Négyoszögletű Kerek Erdő* szereplőit!
(A) *PÓKRA ÍRD* (B) *MAKACS VITA* (C) *REST OLASZ NYÖGJE*
(D) *FERI SZÓLNA* (E) *MORC TÓBA RÚG*
- Jelöljétek be a **magyar** kutyafajtákat!
(A) *kuvasz* (B) *komondor* (C) *palotapincsi* (D) *bernáthegyi* (E) *puli*
- Ha az alábbi szavaknak kicseréljük a magánhangzóit, de megőrizzük az összes mássalhangzóit (a jelenlegi sorrendben), akkor azokból egy-egy népvét alkothatunk. (Például: *Ödön* > *dán*) Jelöljétek be közülük az európaiakat!
(A) *guriga* (B) *jó poén* (C) *Fanni* (D) *Ferenc* (E) *arasz*
- Az alábbi versidézetek közül – tartalmi vagy stílusbeli ismertetőjegyek alapján – jelöljétek be azokat, amelyek érezhetően a **20. században** keletkeztek!
(A) *„Hertelen elmúló hízelkedő világ,
Csak árnyékot mutatsz, mint az felvett virág...”*
(B) *„Jó vitéz barátim,* (C) *„Számon tarthatják, mit telefonoztam
Megszűkült magyarim,* s *mikor, miért, kinek.”*
Isten légyen hozzátok!”
(D) *„A konzul gumit rág, zabos, törli pápaszemét...”*
(E) *„Szép fák valának ott mindenfelől az folyóvíz mellett...”*
- Alkossatok összetett szavakat a nagybetűs és a betűvel jelölt szavak összekapcsolásával! Azokat jelöljétek meg, amelyeket **elő- és utótagként is** felhasználhattok (nem feltétlenül ugyanahhoz a nagybetűs szóhoz kapcsolva)!
POHÁR, FÜRÉSZ, PULYKA, TARÉJ, ORVOS, LÁMPA
(A) *kakas* (B) *medve* (C) *méreg* (D) *vas* (E) *fog*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Bizonyára találkoztatok már olyan eredetmondával (pl. a Munkácsról szóló), amely egy település, vár vagy hegy nevének kialakulását magyarázza vagy meséli el. Most rajtatok a sor! Vajon hogyan keletkezhetett a Vas megyei **Vasasszonyfa** település neve? Ezúttal a ti fantáziátokra bízunk, hogy minél ötletesebben megírjátok e falu nevének eredetmondáját!